
Wet mediavrijheid: bescherming van journalisten en persvrijheid in de EU

-
- Verbod op gebruik van spyware tegen journalisten, behalve in strikt gedefinieerde gevallen
 - Alle media moeten informatie openbaar maken over wie hun eigenaar is
 - Mechanisme om te voorkomen dat zeer grote onlineplatforms de persvrijheid willekeurig inperken
-

De Wet mediavrijheid verplicht EU-landen de onafhankelijkheid van de media te beschermen © AFP_Christophe_ARCHAMBAULT

De EP-leden hebben woensdag groen licht gegeven voor nieuwe wetgeving om journalisten en media in de EU te beschermen tegen politieke of economische inmenging.

Op grond van de nieuwe regels, die werden goedgekeurd met 464 stemmen vóór, 92 stemmen tegen en bij 65 onthoudingen, worden de EU-landen verplicht de onafhankelijkheid van de media te beschermen en alle vormen van inmenging in redactionele beslissingen verboden.

Bescherming van het werk van journalisten

Autoriteiten mogen geen druk uitoefenen op journalisten en redacteuren om hun bronnen openbaar te maken. Zo mogen ze hen niet vastzetten of sancties opleggen, hun kantoren niet doorzoeken, en ook geen intrusieve surveillancesoftware op hun elektronische apparaten installeren.

Het Parlement heeft belangrijke voorzorgen toegevoegd om het gebruik van spyware toe te staan. Dit zal altijd per geval moeten worden bekeken en is alleen mogelijk met toestemming van een rechterlijke autoriteit die ernstige misdrijven onderzoekt waarop een vrijheidsstraf staat. Zelfs in deze gevallen hebben de betrokken personen het recht om op de hoogte worden gehouden na de surveillance. Bovendien kunnen zij de surveillance aanvechten voor de rechter.

Redactionele onafhankelijkheid van publieke media

De selectie van het hoofd en de bestuursleden van een mediakanaal moet plaatsvinden via transparante, niet-discriminerende procedures voor een voldoende lange ambtstermijn. Dat moet voorkomen dat publieke mediakanalen voor politieke doeleinden worden gebruikt. Het zal niet mogelijk zijn om ze vóór het einde van hun contract te ontslaan, tenzij ze niet meer voldoen aan de beroepsriteria.

De financiering van publieke media moet verlopen via transparante en objectieve procedures, en moet duurzaam en voorspelbaar zijn.

Transparantie inzake eigendom

Alle nieuws- en actualiteitenkanalen moeten, ongeacht hun grootte, informatie openbaar maken over hun eigenaren in een nationale databank. Ze moeten ook aangeven of ze direct of indirect eigendom zijn van de staat. Zo weet het publiek wie de media in handen heeft en welke belangen de verslaggeving kunnen beïnvloeden.

Eerlijke toewijzing van overheidsreclame

De media zullen ook verslag moeten doen van middelen die ze hebben ontvangen uit overheidsreclame en via financiële staatssteun, ook van landen van buiten de EU.

Overheidsmiddelen mogen alleen aan media of onlineplatforms worden toegewezen op basis van openbare, evenredige en niet-discriminerende criteria. De informatie over de overheidsuitgaven voor reclame moet openbaar zijn, en moet de totale jaarlijkse uitgaven en het bedrag per mediakanaal omvatten.

Bescherming van de mediavrijheid in de EU tegen grote platforms

De EP-leden hebben ervoor gezorgd dat de verordening een mechanisme bevat om te voorkomen dat zeer grote onlineplatforms zoals Facebook, X (het voormalige Twitter) of Instagram willekeurig onafhankelijke media-inhoud verwijderen of de toegang ertoe beperken. Deze platforms moeten eerst onafhankelijke media onderscheiden van niet-onafhankelijke bronnen. Een platform moet het een mediakanaal laten weten als het van plan is om inhoud te verwijderen of de toegang ertoe te beperken. Het kanaal moet 24 uur de tijd krijgen om te reageren. Pas na het antwoord van het kanaal (of als dat uitblijft) kan het platform de inhoud verwijderen of de toegang ertoe beperken als deze nog steeds niet voldoet aan de voorwaarden ervan.

De media zullen de mogelijkheid hebben om de zaak aanhangig te maken bij een orgaan voor

buitengerechtelijke geschillenbeslechting. Ook kunnen ze om advies te vragen aan de Europese Raad voor mediadiensten. Dat is een nieuwe EU-raad van nationale regelgevende instanties waarvan de oprichting in de verordening is vastgelegd.

Quote

Rapporteur [Sabine Verheyen \(EVP, DE\)](#) zei: “Het belang van mediapluriformiteit voor een functionerende democratie kan niet genoeg worden benadrukt. De persvrijheid wordt wereldwijd bedreigd, ook in Europa: de moord op Malta, bedreigingen voor de persvrijheid in Hongarije en vele andere voorbeelden bewijzen dat duidelijk. De wet Mediavrijheid is ons antwoord op deze dreiging en een mijlpaal in de Europese wetgeving. Het waardeert en beschermt de dubbele rol van media als bedrijven en als hoeders van de democratie.”

Achtergrond

Met de goedkeuring van dit verslag beantwoordt het Parlement aan de verwachtingen van de burgers over de EU, zoals die in de [conclusies van de Conferentie over de toekomst van Europa](#) staan:

- wetgeving in te voeren om bedreigingen voor de onafhankelijkheid van de media aan te pakken en de mededingingsregels van de EU in de mediasector te handhaven, teneinde grote mediamonopolies te voorkomen en te zorgen voor mediapluralisme en onafhankelijkheid van ongepaste politieke, zakelijke en/of buitenlandse inmenging (voorstel 27, leden 1, 2);
- tegengaan van desinformatie door middel van wetgeving en richtsnoeren voor onlineplatforms en socialemediabedrijven (33, lid 5);
- vrije, pluralistische en onafhankelijke media verdedigen en steunen en de bescherming van journalisten waarborgen (37, lid 4).

Meer informatie

[Commissie cultuur en onderwijs](#)

[Aangenomen tekst \(13.3.2024\)](#)

[Video van het debat \(12.3.2024\)](#)

[Persconferentie met hoofdonderhandelaars: rapporteurs Sabine Verheyen \(EVP, DE\) en Ramona Strugariu \(Renew, RO\), Spaanse minister van Cultuur, Ernest Urtasun, en vicevoorzitter van de Commissie, Věra Jourová, na het akkoord werd bereikt \(15.12.2023\)](#)

[Think Tank van het EP – briefing: Europese verordening mediavrijheid \(februari 2024\)](#)

[Vrij te gebruiken foto-, video- en audiomateriaal over mediavrijheid in de EU](#)

Contact

Agnese KRIVADE

Press Officer

 (+32) 228 46 718 (BXL)

 (+32) 470 89 01 46

 agnese.krivade@europarl.europa.eu

 cult-press@europarl.europa.eu

 [@EPCulture](https://twitter.com/EPCulture)

Arianne SIKKEN

Press Officer

 (+32) 2 28 33126 (BXL)

 (+32) 477 99 19 34

 arianne.sikken@europarl.europa.eu

 empl-press@europarl.europa.eu

 [@EPSocialAffairs](https://twitter.com/EPSocialAffairs)
